

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Kje se zatika?

**DOLGOTRAJEN POSTOPEK
ZMANJSUJE UČINKOVITOST
KOMISIJ ZA UGOTAVLJANJE
PREMOŽENJA**

Začelo se je torej leta 1972, ko je zakon o davkih občanov sprožil ustanavljanje komisij za ugotavljanje izvora premoženja in jim v spremembah in dopolnitvah v letošnjem letu tudi taksativno določil naloge. To je bil formalno vzeto eden prvih korakov pri odpravljanju socialnih razlik, čeprav korenine te odločne akcije segajo malo dlje, v leto 1971, ko so na 3. seji konference ZKS slovenski komunisti spregovorili o socialnem razlikovanju in tudi sprejeli program, kako ozdraviti to rakasto rano naše družbe. Takrat smo dobili politične smernice, ki pa seveda še niso porok za učinkovitost akcije. Le-ta je odvisna od kompleksnejšega angažiranja vseh dejavnikov, predvsem pa komunistov v delovnih organizacijah, v občinski upravi, na davkariji, skratka povsod, kjer lahko prispevajo svoj delež v tej zahtevni akciji.

Ustanovitev samih komisij je bila marsikje povezana s številnimi težavami, pojavljala so se tudi govoričenja o »lovu na čarovnice«, o enkratni akciji, ki da se bo kmalu unesla. Minilo je torej leto, odkar so člani komisij prvokrat pobrskali po spisih, po prijavih in se zakopali v zahtevno, izredno odgovorno delo. Oglasili smo se zato pri Janezu Zlatnarju, predsedniku šišenske komisije za ugotavljanje izvora premoženja in mu zastavili nekaj vprašanj v zvezi z njihovim delom, težavami, rezultati. Pogovor je pripravil in ga zapisal Zlatko Setinc.

Javna tribuna: »Delo komisij za ugotavljanje premoženja je bilo, skoraj bi lahko rekli, zavito v nekakšno skrivnostno taničo. Med občani se je večkrat pojavila zateva, naj bi o rezultatih tega dela pogosteje poročali...«

J. Zlatnar: »Morda je v tem nekaj resnice, javnost o delu komisij res ni bila dovolj obveščena, toda za to so tudi objektivni razlogi. Ves postopek komisije je namreč

tajen. Dokler odločba ni pravomočna, ima obravnavani občan pravico do popolne anonimnosti, poročanje o golih številkah, brez imen, pa za marsikoga ni tisto »pravo«, kar bi želel brati. Toda drugače ne gre, po ustavi je slehernemu državljanu zagotovljena pravna varnost; dokler mu krivda ni dokazana, je pred zakonom in tudi javnostjo še vedno nedolžen.«

Javna tribuna: »Delo komisije je nedvomno zelo odgovorno, kakšni so torej kriteriji, po katerih so izbrani njeni člani?«

J. Zlatnar: »Res je, naše delo je tako »na udaru«, da je nujno potrebna »kristalna čistost, neoporečnost« slehernega člana. Sicer pa so morale dati svoje soglasje ob imenovanjih tudi vse družbenopolitične organizacije.«

Javna tribuna: »Kaj pa kriterij strokovnosti?«

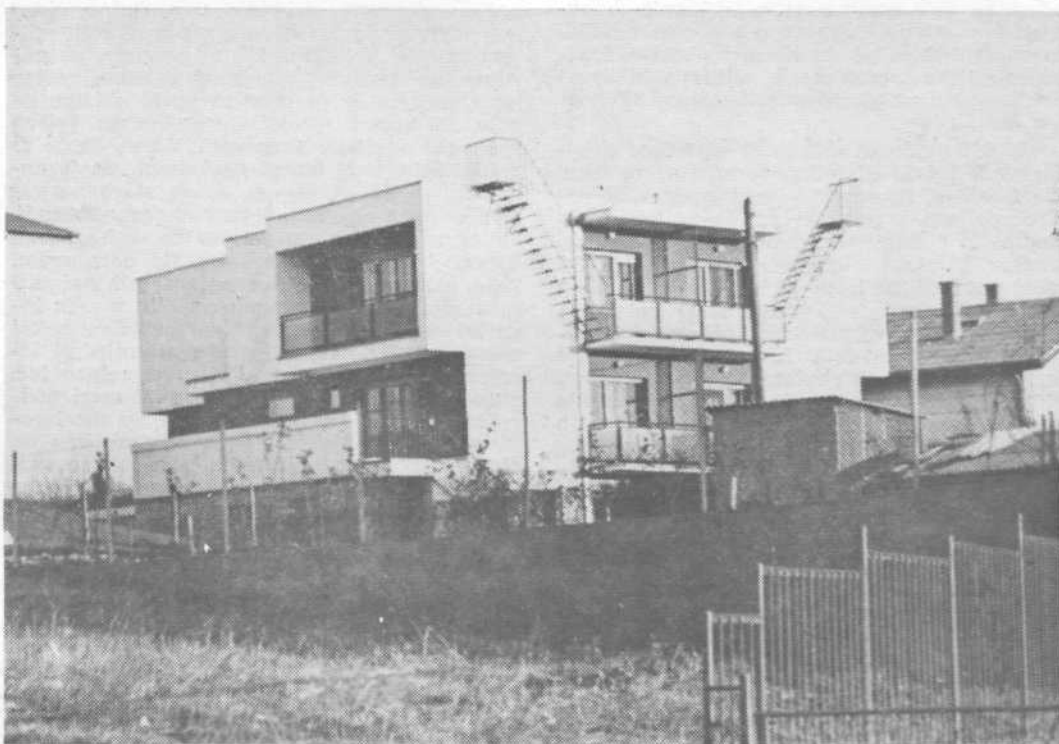
J. Zlatnar: »Tu ne gre za to, ali je nekdo strokovnjak za finančne zadeve ali ne.

ko časa, ki gre seveda na račun reševanja ostalih primerov. Doslej smo pregledali kakih 1000 prijav.«

Javna tribuna: »Ali so vsi, ki so bili dolžni predložiti prijavo, to tudi storili?«

J. Zlatnar: »Vidite, s tem ste se pa dotaknili precej zapletenega vprašanja. Mi te prijave lahko preverjamo po naših možnostih, vendar samo za ljudi, ki so v Šiški zaposleni in tu tudi živijo. Težje pa je v primerih, ko stanujejo v drugi občini, kajti kakšnega širšega sodelovanja na tem področju ni.

Sicer pa so vse komisije, ne samo naša, postavljene pred vprašanje, kaj s temi prijavi narediti. Ne preostane nam drugega, kot da načeloma verjamemo v verodostojnost navedenih podatkov, kljub temu pa jih kritično obravnavamo in jih seveda preverjamo takrat, ko je podan kakršenkoli dvom. Ni naša naloga iskati te primere na terenu, za to so poklicani drugi.

O lastniku te graščine bo komisija še spregovorila ...

Po mojem mnenju je bistvo drugje: v razgledanosti, poštenju, razsodnosti, sposobnosti, da človek presodi, oceni situacijo. Moram reči, da je po vseh teh kriterijih naša komisija izredno dobro sestavljena. Res pa je, da nam včasih primanjkuje izkušenj v vseh pravnih postopkih in »predalčkih«, ki jih seveda odvetniki obravnavanih strank bolje obvladajo.«

Javna tribuna: »Vaša komisija dela torej že več kot eno leto. Nam lahko kaj več poveste o rezultatih?«

J. Zlatnar: »Trenutno smo najbolj zaposleni z obveznimi prijavi premoženja — prejeli smo jih okrog 1500 in če hočemo vso to goro vsaj formalno pregledati, moramo zasedati vsak teden. To je velika obremenitev članov, saj imamo že od poletja sem redne tedenske seje. Teh prijav je torej veliko in ogromna večina je praktično brezpredmetnih, se pravi, občani so jih oddali zaradi gole formalnosti. Toda tudi take moramo obdelati, za to pa gre veli-

Mi samo preverjamo, na podlagi prijave samih občanov, davčne uprave ali organizacij, kakšno je razmerje med investicijami in trošenjem nekoga in pa med dohodkom, ki ga je prijavil. Lahko je stvar tudi drugačna — imamo primere ljudi, pri katerih bi pričakovali visoke osebne dohodke, pa niso prijavili ničesar...«

Javna tribuna: »Slišali smo že ugotovitve, da so tudi v samih predpisih v zvezi z obveznim prijavljanjem premoženja določene vrzeli...«

J. Zlatnar: »Res je, ugotovili smo, da se lahko stvari izmaličijo. Zakon pravi, da ni treba pisati prijav tistim, ki nimajo vsaj 30-milijonskega premoženja. In sedaj pogledajte: veliko je primerov, da sta mož in žena pravzaprav solastnika. Torej, imata lahko 599.999,99 dinarjev, ne da bi jima bilo treba karkoli prijavljati. To pa je navsezadnje kar precejšen znesek. Druga stvar je določilo, ki obvezuje samo prijavljanje nepremičnin oziroma premičnin več-

je vrednosti, nič pa ne govori o hranilnih vlogah, nakitu, umetninah... Četudi ima nekdo na knjižici sto milijonov, mu ne moremo nič. Obravnavamo lahko le tiste, ki so prigospodarili ali kakorkoli ustvarili trajno vrednost. V druge primere pa se lahko vtaknemo samo takrat, ko je posameznik že v rednem postopku, sicer pa so branilne vloge tajne.«

Javna tribuna: »Kaj torej v zvezi s tem predlagate?«

J. Zlatnar: »Prijava bi morale biti v bodoče družinske, z izpopolnjenimi podatki o vrednostih tako nepremičnin kakor tudi premičnin večje vrednosti, vendar bi morali ob tem upoštevati dosedanje izkušnje komisij, da bi se ne povečalo hkrati tudi formalno delo, ki je že sedaj zelo obsežno. Naša komisija se sestaja 1-krat tedensko po tri ure, zasedamo v dveh senatih, vsakokrat pregledamo približno 50 obveznih prijav. Hočemo reči to: paziti bi bilo treba, da bi se s takimi obremenitvami delo komisij ne izrodilo in bi tako ne zmanjkovalo moči za prave probleme, ki jih je nedvomno precej.

Druga stvar, ki zelo otežkoča delo komisij, je vsekakor zelo zahteven in dolgo-

Javna tribuna: »Kako pa je z anonimnimi prijavami?«

J. Zlatnar: »Tudi teh je bilo že precej. Načeloma preverjamo sleherno prijavo, tudi anonimno. Stvar je pač kočljiva, iz raznih razlogov se občani ne želijo podpisati, čeprav prijavitelc tako ali tako ostane anonimen. Ugotovili smo, da je večina prijav podana na osnovi utemeljenega suma, redke so bile anonimke, napisane zaradi zlobnosti ali maščevalnosti... Torej, ko je prijava pri komisiji, tajnik in njegova pomočnica zbereta vse podatke o prijavitelcu, ki so dosegljivi: podatke o dohodkih, o življenjskih stroških, o objektih, ki jih poseduje — o premoženju se navadno prepričata na kraju samem. Verjetno ste uganili, da mesto tajnika komisija prav gotovo ni lahko in hvaležno, pravzaprav je to strelovod, v katerega neposredno in najprej treska.

Ko so zbrani vsi podatki, jih komisija presoja na seji in na podlagi te presoje izda sklep, ali se postopek uvede ali ne. Če kažejo podatki na očitno neskladje med premoženjem in prijavljenimi dohodki, potem

letom službe, »posodil« drugemu 8 milijonov in si ob tem opremil še lastno delavnico. Vsakomur je jasno, da nekaj ni v redu, toda moža sta imela pogodbo overovljeno in formalna plat je s tem za sodišče čista. Težko jim je priti do živega.«

Javna tribuna: »In potem, ko komisija izda sklep, kaj temu sledi?«

J. Zlatnar: »Če bi na eni seji komisiji uspelo definitivno dokazati prekršek, bi bilo vse v redu, tako pa je treba na odločbo o plačilu morebitnega utajenega davka ali kazni za ta prekršek še počakati. Navadno je treba večkrat zasedati, preverjati, ocenjevati in tako naprej. Potem, ko je izdan sklep na prvi stopnji, ima stranka še možnost pritožbe in ugovora, stvar se zato rada krepko zavleče.«

Javna tribuna: »Je morda katera od vaših odločb že pravnomočna?«

J. Zlatnar: »Da, v dveh primerih je postopek že zaključen. V enem je izdana odločba za plačilo 277.494 din davka, v drugem primeru je stranka v celoti dokazala in upravičila svoje dohodke in tudi vrednost investicij.«

Javna tribuna: »In sedaj, ko sva nekako prerešeta rezultate vašega dela, kaj si vi, kot predsednik komisije za ugotavljanje premoženja, želite v naslednjem letu?«

J. Zlatnar: »Predvsem večje podpore družbenopolitičnih organizacij. Prejeli smo eno prijavo iz krajevne skupnosti, s strani družbenopolitičnih organizacij pa razen načelne podpore, konkretnije pomoči nismo bili deležni. Tu bi morali nekaj spremeniti.«

Javna tribuna: »Nekateri so ob ustanavljanju komisij zatrjevali, da je to prehodna »moda«, da se bo začetno navdušenje kmalu poleglo...«

J. Zlatnar: »Moti se tisti, kdor misli, da je naša akcija le prehodnega značaja. Preverjanje izvorov socialnih razlik bo odslej naša stalna praksa; kljub temu da se bodo komisije menjavale, dopolnjevale, bo ta način dela ostal. Na splošno lahko rečemo, da je družbena klima za naše delo nadvse ugodna; lahko bi rekli, da je takšna, kot še nikoli doslej. Želeli bi si le, kot sem že omenil, konkretnije podpore organizacij, saj bomo le tako resnično rešili vse težke naloge, ki nas čakajo.«

Javna tribuna: »Ob prebiranju poročila sekretariata za finance smo dobili vtis, da je vaša, šišenska komisija, izredno aktivna, po številu sej in obravnavanih primerov je celo prva v Sloveniji. Torej so vaše izkušnje bogate in bodo gotovo koristile tudi ostalim pri njihovem delu...«

J. Zlatnar: »Imeli smo že nekaj posvetovanj, kjer smo izmenjali mnenja in izkušnje. Ugotovili smo, da se pravzaprav povsod ukvarjajo s podobnimi problemi. Med njimi bi omenil zemljiške knjige, v katerih niso vpisane etažne lastnine, kar zelo otežkoča preverjanje. Če ima nekdo
(Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi na tak način se da porabiti denar ...

trajen postopek, ki je v vseh pogledih do najmanjše podrobnosti izenačen z rednim sodnim postopkom. To zmanjšuje učinkovitost in zavlačuje delo.«

Javna tribuna: »Kaj pa cenilci?«

J. Zlatnar: »Tudi tu so problemi. Cenilcev ni veliko, tudi niso kaj posebno navdušeni za sodelovanje s komisijami. Delo je resnično nevhvaležno, saj sta tu vedno dve strani: mi, ki naročamo cenitev, in stranka, ki jo obravnavamo. Seveda so stališča o realnosti ocene navadno precej različna. Potem so na vrsti ponovne cenitve, kar ves postopek samo daljša. Zaradi vseh teh ovir in izredno počasnega kolesja, ki mora premleti vsak primer, pri nas, recimo, še vedno teče postopek proti nekaterim občanom, ki smo ga uvedli že lani.«

Javna tribuna: »Nam lahko prosim opišete, vsaj v glavnih točkah, kako ta postopek pravzaprav teče?«

J. Zlatnar: »Začne se s prijavo. To lahko poda davčna uprava ali kdorkoli drug...«

postopek uvedemo. Sedaj je na vrsti osumljenec: sam mora dokazovati izvor premoženja, dohodka. Če ima verodostojne dokumente o stroških gradnje, pogodbo o nakupu ali račune gradbenega podjetja, jih upoštevamo, sicer pa nastopijo cenilci. Cenitve seveda upoštevajo cene, ki so veljale v času gradnje. Navadno sta opravljeni dve cenitvi, drugo največkrat zahteva osumljenec. Da je zadeva realnejša, se komisija že v predhodnem postopku včasih odloči za dvojno cenitev. Stranka se neposredno sooči s komisijo, pred katero mora neposredno dokazovati vrednost premoženja in njegov izvor. Zgodi se, da stranka zahteva še tretjo cenitev, s čimer hoče zavleči postopek. Tudi s krediti so problemi, navadno so težave s privatnimi posojili sorodnikov, znancev. Četudi kritična presoja pogodb, ki jih sestavljajo posojilodajalec in posojiljemalec, kaže na to, da je stvar iz trte zvita, ker nekaj ni v redu s kreditno sposobnostjo in z navedbami v pogodbi, sodišče načeloma te pogodbe priznava, čim so le-te overovljene. Imeli smo primer, da je tovariš, začetnik s poldrugim

STATISTIKA

Šišenska komisija za ugotavljanje izvorov premoženja je imela v letošnjem letu 23 sej. Prejela je 39 prijav (po oktobrskih podatkih so le te spisali na davčni upravi v 12 primerih, na UJV v 6 primerih, 15 je bilo anonimnih prijav, ena je prišla iz krajevne skupnosti, 5 pa je bilo ostalih primerov). Na sejah so skupno obravnavali 27 primerov, v 6 primerih je komisija sklenila, da ne sproži posebnega postopka. Doslej še ni obravnavala 12 pobud, postopek pa so uvedli proti 13 občanom. Doslej so obravnavali tudi 8 primerov, v katerih pa se komisija še ni odločila, ali bo uvedla poseben postopek.

stanovanja v Ljubljani, v Trzinu, Kranju in še kje, se to iz zemljiških knjig sploh ne vidi. To delo precej zavira. Predvsem pa bi morali poenostaviti formalno plat postopka in možnost pritožb skrciti na najnujnejši minimum. S tem ne želim kratiti pravice občanov, pravna varnost ne sme biti okrnjena, toda tako, kot se je namreč mogoče igrati z zakonom in pritožbami danes, ne bomo daleč prišli! In še nekaj: vprašanje kreditov. Pri našem delu smo velikokrat naleteli na primere kreditiranja stanovanjske izgradnje, da se resnično sprašujemo, kje je delavska kontrola, kje so komunisti v nekaterih delovnih organizacijah in tudi drugih organizacijah in skladih, ki kreditirajo stanovanjsko izgradnjo.

Pri kreditiranju uporabljajo več kot čudne kriterije. Formalno pravno je navadno sicer vse v redu, toda moralna plat, o tem bi se morali pogovoriti komunisti v teh organizacijah. V poročilu, ki ga pripravljamo za občinsko skupščino, bomo zajeli tudi ta problem, izdelali bomo poročilo prizadetim organizacijam in skladom, naj svoje kriterije objektivizirajo.

ČRNE GRADNJE

Krajevna skupnost Guncle-Male Vižmarje je ena manjših primestnih KS, šteje le okrog 1600 občanov. Čeprav so majhni, se pa lahko pohvalijo že s približno 40 črnograditelji, kar vsekakor ni zanemarljiva številka. V bodoče se bodo morali s to dejavnostjo krepko spoprijeti, sicer bo čez nekaj let treba ime krajevne skupnosti spremeniti v Črne Guncle...

BODO USPELI?

Če občana iz Podutika vprašate, kaj bi bilo treba postoriti v njegovi krajevni skupnosti, vam bo gotovo izstrelil kot iz topa vrsto točk, ki jih premlevajo že več let. Uredili bi radi kanalizacijo, odvoz smeti iz Dolnic in Gline, uredili avtobusno postajo, odstranili asfaltno bazo, na živce pa jim gredo tudi črnograditelji, zato zahtevajo urbanistično ureditev... Kdo ve, ali jih bo dedek Mrzab že letos uslišal?

Zanimiva šola

Aktiv mladih komunistov pri komiteju občinske konference ZKS Ljubljana-Siška je v sodelovanju z delavsko univerzo »Boris Kidrič« iz Ljubljane organiziral politično šolo za mlade komuniste iz delovnih organizacij, šol in krajevnih skupnosti ter za kandidate za sprejem v zvezo komunistov. Pričela se je 19. novembra in končala 13. decembra 1973.

Presenetilo nas je izredno zanimanje za politično šolo, saj se je prijavilo skoraj 100 mladincev, poleg tega pa še 80 mladincev iz gimnazije Ljubljana-Sentvid. Ker pa delo politične šole zahteva predavanja in razgovore v manjših skupinah, se seveda precejšen del teh politične šole ni mogel udeležiti. Prav gotovo pa bo zanje v bližnji prihodnosti organizirana ponovno politična šola, najbrž pri občinski konferenci ZMS Ljubljana-Siška, o čemer smo se že dogovarjali. Končno je imela politična šola 83 udeležencev in je potekala v dveh skupinah.

Letošnja politična šola je imela poudarek na novi organiziranosti krajevne skupnosti in mladine, ki živi ali dela v njej, saj je bil precejšen del predavanj namenjen prav tej temi. Predavanja in razgovori pa so obsegali tudi ostala področja kot so: osnove marksističnega učenja; religija in sodoben človek; lik, vloga in cilji mladih komunistov v naši družbi; graditev socialistične samoupravne družbe; aktualna gospodarska vprašanja v naši družbi in delegatski sistem.

Predavanja so zelo zanimiva, kar je nedvomno zasluga izvrstnih predavateljev. Diskusije so se zaradi zanimivosti izvajanja in same teme običajno vedno zavlekle čez predvideno uro.

Pri organizaciji politične šole je aktivu mladih komunistov veliko pomagal predvsem komite občinske konference ZKS Ljubljana-Siška, ki je celotno politično šolo tudi financiral. Sodelovali smo tudi z občinski konferenco ZMS Ljubljana-Siška.

Med samim potekom šole je bilo precej težav čisto tehnične in organizacijske narave. Problem je bil prostor. Kljub temu, da smo imeli dvorano rezervirano za politično šolo, se je zgodilo, da jo je zasedel nekdo drug. Tako smo eno od predavanj imeli kar v avli občinske skupščine, pred obema dvoranama. Nagajale su tudi redukcije električne energije. Dostikrat smo sedeli v plaščih v popolnoma hladni predavalnici in ob svečah.

Kljub temu pa smo politično šolo srečno pripeljali do konca ter jo zaključili s testiranjem, s katerim smo preizkusili znanje, ki so si ga mladinci pridobili v politični šoli. Test je uspešno opravilo 68 mladincev, katerim bomo izdali tudi potrdila.

Janez Železnik je mladim spregovoril o religiji

Prepričani smo, da bodo mladinci, ki so obiskovali politično šolo, pridobljeno znanje koristno uporabljali pri svojem delu v mladinskih aktivih, organizacijah ZK in drugod.

Marko Čarman

Ob 25-letnici kovinskega podjetja »Unitas« so podelili plakete dolgoletnim sodelavcem

Vrtec na Brodu je vendarle odprt. Napolnil ga je vriše 250 otrok

TEHTNE PRIPOMBE

Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Ljubljana-Siška je ob razgrnitvi urbanističnega načrta Medvod pripravil javno razpravo, katere se je udeležilo večje število občanov. Predstavniki LUZ so poročali o opravljenem delu na novelaciji načrta, ki razen Medvod zajema tudi okoliška naselja. Občani so podali vrsto pripomb na izdelavo urbanističnega načrta, ki so po mnenju strokovnjakov zelo tehtne in jih bodo lahko upoštevali.

Tako so enotnega mnenja glede trase bodoče avtoceste, ki je načrtovana odmaknjena od naselij, ne soglašajo pa s predlogom republiškega sklada za ceste o razširitvi sedanje ceste I. reda v štiripasovnico, ker bi s tem presekali Medvode na dva dela. Postavljena je bila odločna zahteva, da občani odločajo prek krajevne skupnosti o zazidavi centralnih površin ter zahteva po čimprejšnji izdelavi zidalnega načrta, saj je pomanjkanje stanovanj zelo pereče. Računajo, da bo urbanistični načrt sprejet do marca prihodnjega leta.